

Geld en de geldmarkt

De ECB heeft als taak het verzorgen van prijsstabiliteit. Het instrument dat zij daarvoor heeft is het reguleren van de geldhoeveelheid.

Als de ECB de mogelijkheid voor de particuliere banken om geld bij haar te lenen vergroot ontstaat er ruimte op de geldmarkt en is de rente op de geldmarkt laag.

Als de rente laag is gaan mensen meer besteden. Hogere bestedingen leiden tot een hogere bezettingsgraad. Een hogere bezettingsgraad leidt tot inflatie.

Een manier om inflatie tegen te gaan is dus het verhogen van de rente. De bestedingen nemen dan af en de inflatie zal verminderen.

(Een daling van de prijzen betekent een toename van de interne waarde [koopkracht] van de munt. Dit is niet hetzelfde als een toename van de externe waarde [koers] van de munt. Er bestaat wel een verband tussen de interne en de externe waarde van de munt. Immers stel dat de prijzen dalen. De interne waarde stijgt dus. Omdat de prijzen zijn gedaald wordt dit land goedkoper voor het buitenland. Het buitenland gaat dus meer kopen in dit land. Er zal dus meer vraag worden uitgeoefend naar de munt van dit land. Hierdoor stijgt de externe waarde van deze munt.

De interne waarde van een munt wordt bepaald op de binnenlandse goederenmarkt, de externe waarde van de munt wordt bepaald op de valuta markt.)

Om de geldhoeveelheid te kunnen reguleren moet de ECB vat zien te krijgen op de particuliere banken. Immers deze particuliere banken kunnen geld scheppen.

Een manier om de geldhoeveelheid te verlagen (of minder sterk te laten groeien) is door de rente te verhogen. De ECB kan dit doen door de rente te verhogen die zij rekent aan de algemene banken. Maar dan moet de ECB wel zorgen dat de algemene banken bij haar moeten lenen.

Om te zorgen dat de algemene banken bij de ECB moeten lenen kan de ECB de reserveverplichting verhogen. Dit is het bedrag dat de algemene banken moeten storten bij de centrale bank. Hierdoor ontstaat er behoefte aan liquiditeiten. De algemene banken moeten dit dan lenen bij de centrale bank.

Een andere manier om de geldhoeveelheid te reguleren is door openmarkt transacties. De centrale bank koopt of verkoopt dan waardepapieren of vreemde valuta aan de algemene bank. Als de centrale bank waardepapieren verkoopt ontstaat er een gebrek aan liquiditeiten bij de algemene bank. De algemene banken kunnen dan minder uitlenen.

De ECB kijkt niet alleen naar de primaire liquiditeiten. Ook de secundaire liquiditeiten zijn van belang. Immers de secundaire liquiditeiten kunnen vrij snel omgezet worden in een primaire liquiditeit.

Een sterke groei van de secundaire liquiditeiten brengt dus gevaar voor inflatie met zich mee. Immers stel dat iedereen deze secundaire liquiditeiten omzet in primaire liquiditeiten. Het gevolg zal zijn een enorme groei van de geldhoeveelheid hetgeen inflatie zal veroorzaken.

Secundaire liquiditeiten kunnen makkelijk omgezet worden in een primaire liquiditeit omdat banken deze omzetting eigenlijk niet kunnen tegenhouden.

Voorbeeld:

Ik heb een plusrekening bij de Postbank. Een plusrekening behoort niet tot de primaire liquiditeiten. Ik kan er niet mee betalen. Een plusrekening behoort echter wel tot de secundaire liquiditeiten. Het is kortlopend spaargeld.

Stel ik heb een tekort aan giraal geld. Het is vrij eenvoudig om het saldo van mijn plusrekening over te schrijven naar mijn girorekening. Op dat moment maak ik van een secundaire liquiditeit een primaire liquiditeit. De geldhoeveelheid wordt nu groter.